

VĪU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJĒTIES!

LENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

● Iznāk kopš 1950. gada 29. marta Nr. 56 (5907)

● Ceturtdien, 1989. gada 18. maijā

● Maksa 3 kap.

19 MAIJS — VISSAVIE
NIBAS V. I. LENINA PIONIERU
ORGANIZĀCIJAS
NODIBINĀŠANAS DIENA

SVEICAM PREIĻU RAJONA PIONIERU ORGANIZĀCIJU VISSAVIENĪBAS V. I. LENINA PIONIERU ORGANIZĀCIJAS NODIBINĀŠANAS DIENĀ!

VEIKSMI UN DAUDZ RADOŠU DOMU RAJONA PIONIERU ORGANIZĀCIJAS DELEGĀCIJAI REPUBLIKĀNISKĀ PIONIERU SALIDOJUMA DARBĀ!

LĻKJS rajona komiteja

Rajona sociālistiskās sacensības rezultāti

PAVASARA SEJĀ LAIKA POSMĀ
NO 8. LIDZ 14. MAIJAM

Saimniecība	Sējas plāns (ha)	Plāna izpilde (ha)	Plāna izpilde (proc.)
1. «Sīlukalns»	1288	1365	106
2. «Sarkanais Oktobris»	1926	1937	101
3. Kirova	1519	1519	100
4. M. Gorkija	1345	1340	99,5
«Ezerciems»	816	812	99,5
5. Raiņa	1286	1279	99
6. Suvorova	1396	1366	98
«Zelta vārpa»	1017	994	98
7. «Dubna»	1660	1608	97
«Dzintars»	603	586	97
8. «Nākotne»	1245	1200	96
«Jersika»	833	800	96
9. Dzeržinska	875	835	95
K. Marksa	1349	1280	95
Rudzātu p. s.	1846	1756	95
10. «Vārkava»	1334	1243	93
11. «Sarkanā ausma»	1166	1074	92
12. Aglonas p. s.	1267	1150	91
«Rožupe»	1936	1757	91
13. Leņina	1458	1303	89
14. Rušonās p. s.	1700	1299	76
RAJONĀ	27865	26503	95

LIELĀ TĒVIJAS KARA VETERĀNU PADOMES, JAUNIESAUCAMO MAŠU, PARTIJAS RAJONA KOMITEJAS, RAJONA IZPILDKOMITEJAS, KOM JAUNATNES RAJONA KOMITEJAS UN KARAVIRU INTERNACIONALISTU

Novēlējums Preiļu rajona jauniešiem, kuri dodas dienēt PSRS Bruņotajos Spēkos

Sodien, pavadot jūs dienestā PSRS Bruņotajos Spēkos, mēs apsveicam jūs un jūsu tuviniekus sakarā ar šo lielo un svarīgo notikumu un novēlam neatlaidīgi apgūt militārās zināšanas, kaujas tehniku un ieročus, kļūt par kaujas un politisko mācību telcāmekļiem, vienmēr būt nelokāmi uzticīgiem karavīra zvērēstam.

Mēs esam pārliecināti, ka jūs godīgi kalposiet Dzimtenei, bez ierunām izpildīsiet militāros reglamentus, komandieru un priekšnieku pavēles, būsit godīgi, drošsirdīgi, disciplinēti un modri karavīri.

Mēs ticam, ka jūs cienīgi izpildīsiet savu karavīra

plēnakumu. Ar jūsu panākumiem dienestā leposies tuvinieki un piederīgie, kolektīvi, kuros jūs strādājat, mācījāties.

Jaunajam cilvēkam tas ir liels gods — stāvēt padomju cilvēku mierīgā darbā sardzē.

Esiet cienīgi mūsu sociālistiskās Dzimtenes patrioti! Laimīgu dienestu!

Novēlējums pieņemts svinīgajā sanāksmē, pavadot jauniesaucamos obligātajā karadienestā

Preiļi

Zeme tika iemērīta arī Liepu mājas jaunsaimniecībai Annai Prikulei Rauniešu ciema Promos-Viņa saimniecībā mūžīgā lietošanā 12 hektārus, divus no tiem aizņēma mežs. Ģimenē stiprākais — dēls Andris, kuram vēl priekšā dienests Padomju Armijā, dēls Juris un mamma Tekla Zarāne. Jaunsaimnieki sāk no mazumiņa — ir trīs slaucamās govīs, aitu bars, pasūtīts traktors «T-40» ar visu inventāru.

Otrs jaunsaimnieks, kuram to dien tika nomērīta zeme, ir Jānis Pastars Riebiņu ciema Aizupiešos. Godājams agrofirma «Sarkanais Oktobris» mehanizators, tomēr izšķīries par savas saimniecības dibināšanu. Viņa palīgi: sieva Olga, dēls Juris un meita Ina. Viņiem iemērīta zeme pārsniedz 50 hektārus, daudz meža. Atrodas divās sādās un divos atsevišķos gabalos. Arī ne tieši tur, kur pats jaunsaimnieks gribēja. Pie Pastaru mājām tekalēja pīļu bars. Līdz upītei 15 metri, bet to gabaliņu viņam neatvēlēja, un iznāk, ka pilēm, lai izpeldētos, būs pāri «jāldo». Pavasarī kolhozagrofīrīgā sēklas materiāls jaunsaimniekam neatradās, vajadzēja to pirkt Kirova kolhozā. Traktors, pat norakstīts, arī netiek piešķirts. Paņēma ir tik kleperītis.

Jānis Pastars domā attīstīt lopkopību.

J. SILICKIS

Augšējā attēlā: Rauniešu ciems. Liepu jaunsaimniecība ienēta mērnieka ruļļos. Vēl pēdējos vārdus pārrunā jaunsaimniece Anna Prikule ar inženieri Guņaru Antsonu. Turpat Andris un Juris; apakšējā attēlā: Riebiņu ciems. Aizupiešu jaunsaimnieks Jānis Pastars (no kreisās) kupicis saraci, nu tik darbs inženierim G. Antsonam; attēlā pa kreisi: Juris ar mammu pie mērīšanas stiepšanas; Ina māsā 5. klasē. Uz zemes mērīšanu kopā ar saviem draugiem tik noskatās...

AUTORA foto

Atkal pavasaris,
atkal ziedonis,
atkal mērnieku

laiki...

Vēstures lappuses

● Redakcijas pats liecina, ka joprojām nemazinās interese par vēstures jautājumiem. Izskan dažādi, nereti — pretrunīgi viedokļi. Domas dalās arī par materiālu publicēšanu laikrakstā. Vieni izsaka pārmetumus redakcijai, ka tā publicē vēstures skolotāja F. Nikiforova rakstus, otri savukārt ieblīst pret vēsturnieka J. Pizeļa publikācijām. Bet gan vieni, gan otri nezin kāpēc aizmirst, ka katram

cilvēkam šodien ir tiesības ne tikai būt ar saviem uzskatiem, bet arī brīvi tos paust. Arī šodien ievietotie materiāli uzskatāmi parādā viedokļu pretrunīgumu. Tos publicējot, mēs ceram, ka lasītāji paši pratīs novērtēt, kam var piekrist un kas nav pieņemams. Vienīgi piebīdīsim, ka nevienam materiāls nav speciāli lūgts uzrakstīt, tos visus redakcijai atsūtījuši paši autori pēc savas iniciatīvas.

Izpratnei jābūt pareizai

Jautājumu par 1940. gada vasaras notikumiem Latvijā nevar nosaukt par jaunu jautājumu. Nebūs īsti pareizs spriedums, ka agrāk šis jautājums tika noklusēts. «Baltijas jautājums» bija mūsu vēsturnieku un vairāku ārzemju vēsturnieku dažādu viedokļu objekts. Patlaban šis jautājums, nedaudz izmainītā formā, ir pamats asām polemikām ne tikai starp mūsu vēsturniekiem, bet arī sabiedrībā.

BET jautājuma būtība nav mainījusies, proti — vai padomju vara mūsu republikā ir likumīga. Ja vieni apstiprina, ka 1940. gadā Latvijā uzvarēja sociālistiskā revolūcija un pārmet saviem oponentiem faktu sagrozījumus, kaut kādu jaunu izsmelošu pierādījumu nepamatotību, tad otri apšauba padomju varas atjaunošanas likumību Latvijā, pamatojoties uz pēdējo laiku publikācijām un diskusijām. Daļi sabiedrību pa norādītajām grupām nav mērķtiecīgi, jo rajona iedzīvotāji (lielākais daudums) nepedalās diskusijās.

Nepedalījās diskusijā par šo tematu arī rajona skolu vēstures skolotāji. Par to liecina rajona laikraksts «Leņina Karogs». Un nepedalījās tāpēc, ka rajona laikraksta slejās mēs diez vai atklāsim kaut ko jaunu par Ribentropa—Molotova paktu.

Profams, katra virziena pārstāvji cenšas pierādīt, ka taisnība ir viņu pusē.

Vaiem ir zināms, ka pagājušos notikumus, parādības, arī — vēsturiskās, izmainīt nevar. Gadās, ka cilvēks maina savu attieksmi pret notikumiem vai, kā kāds ir izteicies, daži maina savu nokrāsu.

Ir svarīgi izziņāt notikumu, paplašināt par to mūsu priekšstatus. Tam ir liela, teiksim — pat izšķiroša, nozīme diskusijā. Piemēram, dažāda veida secinājumi, pierādījumi tiek pamatoti ar dokumentiem, it kā neapšaubāmiem, taču — neuzrādītiem. Nereti atsevišķi secinājumi netiek apstiprināti ar konkrētām zinām un materiāliem, bet gan izriet no filozofiskiem secinājumiem. Es uzskatu, ka mums detalizēti ir jāievāc ziņas par 1940. gada notikumiem mūsu rajonā. Vēlētājam materiālam ir liela nozīme 1940. gadā notikušā pareizai izpratnei.

Mēs zinām par atsevišķu komunistu pagrīdes darbību buržuāziskās Latvijas gados, bet maz zinām par partijas un komjaunatnes organizāciju darbību kopumā. Mūsu rajonā savāktie materiāli pamatā ir uzstāšanās, atsevišķu cilvēku publikācijas, kuras bieži vien jautājumu neatspoguļo kopumā. Zinās par vienu un to pašu notikumu nereti ir pretrunīgas.

Viens piemērs. J. Pizelis rakstā «Mums vajadzīga patiesība» («Leņina Karogs» 13. 08. 88. g.) stāsta par Sarkanās Armijas iejaukšanos Latvijas iekšējās lietās 1940. gadā. Daži runā par notikumiem, pieļūdzinot tos tiešai okupācijai, daudzi apraksta, ka Sarkanā Armija iedzīvotāji sagaidīja sirsniņi, ar ziediem.

Es domāju, ka nav mērķtiecīgi uzskatīt, kurš vairāk un biežāk rakstīja. Materiāli par revolucionāro pagātni, arī par 1940. gada vasaras notikumiem mūsu novadā, atrodamīti rajona skolās. Pamātā tas ir atmiņas, notikumu dalībnieku vai liecinieku atmiņu pieraksti. Tas ir vērtīgs materiāls, bet tā ir ļoti maz. Tas ir jāpstrādā un jānodot cilvēkiem izvērtēšanai.

Taču šo materiālu apguvei jābūt ļoti nopietnai: nedrīkst pleskaņoties tam, kas ir modē, nedrīkst vākt materiālu tikai tāpēc, lai uzvarētu strīdā. Mums jāskatās plašāk un tālāk par savu sādzu, bet ja mums būs zināms ne tikai par atsevišķiem pilsoņiem vai grupām, bet par noteiktu apdzīvotu vietu un sādzu skaitu, kas ir turklāt tipiskas mūsu novadam, tad nav šaubu, ka tāds materiāls palīdzēs piekļūt patiesībai tuvāk.

Mana vecuma ļaudīm pēdējo desmitu gadu vēsture nav tikai vēsture no grāmatām, tā ir pati dzīve. Ar dzimta novada pagātnes pētīšanu nodarbojos jau sen, arī ar 1940. gada notikumu izpēti. Lasot laikrakstus, žurnālus un citus mūsu republikas izdevumus, var ievērot, cik vienpusīgi un pavirši daži biedri izsakās par daudziem jautājumiem. Piemēram, ka trīsdesmito gadu Latvija esot bijusi ziedoša tautas valsts.

Līdz padomju varas atjaunošanai 1940. gadā Latvijā darbalaužu stāvoklim ir ļoti liela nozīme revolucionārās situācijas pētīšanā. Lai nosauktu Sarkanās Armijas ienākšanu Latvijas teritorijā par okupāciju, šī uzskata piekritējiem, acīmredzot, arī bija vajadzīgs raksturot Latviju kā sava veida paradīzi.

Mēģināsim tikt skaidrībā. Sādza, kurā es piedzimu, no 26 zemnieku sētām di-

vām nebija savas zemes (tikai nelieli dārziņi). Lielākajai daļai zemnieku bija mazāk nekā desmit hektāri zemes, bet aramzemes vēl mazāk. Astonām sētām bija pa divi darba zirgi, pārējām — pa vienu, daži zemnieki strādāja par kalpiem pie turīgiem saimniekiem. Septiņu sētu zemnieki strādāja pēc līguma.

Lielākais vairums cilvēku, kuri dzimuši pēc 1920. gada, varēja pabeigt tikai 3-4 klases. Krīvēju bērni mācījās latviešu skolās latviešu valodā. Tikai viens zemnieks buržuāziskās Latvijas laikos pabeidza institūtu un mācīja krīvēju bērnus tāpat latviešu valodā.

Zemnieka dzīve bija grūta: trūka zemes, nebija ar ko maksāt nodokļus. Daudz vajadzēja strādāt bērniem. Daži skolēni sēdēja vienā klasē vairākus gadus ne tāpēc, ka nebija spējīgi apgūt zināšanas, bet tāpēc, ka vecāki mācību laikā lika strādāt.

Sādžas iedzīvotāji atradās pagrīdes partijas organizācijas ietekmē, zemnieku vidū viens bija Latvijas Komunistiskās partijas biedrs. Jaunatnes vidū savu darbu veica pagrīdes komjaunatnes organizācija.

Skolā mums neko nestāstīja par Padomju Savienību, izņemot to, kas bija ievietots grāmatā.

Starp zemniekiem bija pirmā pasaules kara un Pilsoņu kara dalībnieki. Daži no viņiem bija cīnījušies latviešu sarkanā strēlnieku pulkos.

Zemnieki dzīvoja viensētās, sādžas centrā palika piecas ģimenes. Bet svētku dienās visi bieži sanāca vienkopus, daudz runāja par zemi, jo septiņas zemnieku sētas zemi bija paņēmušas nomā.

Padomju varas atjaunošanu Latvijā zemnieki ne tikai priecīgi sagaidīja, bet arī aktīvi piedalījās tās atjaunošanā. Es biju 1940. gada mitiņu un demonstrāciju aculiecinieks Preiļos. Daži apgalvo, ka 1940. gadā PSRS izdarījuši okupāciju. Bet kas tā par okupāciju, ja zemnieki un strādnieki sagaidīja sarkanarmiešus ar manifestācijām, priecīgi, ar ziediem, un

ne kaut kāda viena cilvēku grupa, bet gan tūkstošiem zemnieku no apkārtnējam sādžām desmit un pat vairāk kilometru rādiusā.

1940. gadā ne tikai jaunatne, bet arī daudzi piedzīvojuši zemnieki piedalījās demonstrācijās un mitiņos. Preiļos un I. Vārkavā. Viens tika ievēlēts par Vārkavas pagasta izpildkomitejas priekšsēdētāju. Ko deva padomju vara zemniekiem: trīs ģimenes kļuva par jaunsaimniekiem, sešas saņēma zemes piegriezumus. Zemnieki tika atbrīvoti no pārmērīgiem nodokļiem un augstu procentu maksājumiem bankā.

Krīvēju zemnieku bērni 1940./41. mācību gadā mācījās krīvēju valodā, zemnieki bez bailēm varēja ienākt ierēdņu un valsts lēstāžu vadītāju kabinetos. Viņi brīvi pulcējās uz sapulcēm, nopirka radiouztvērēju un kolektīvi klausījās radio-pārraides, lasīja laikrakstus.

Neviens no manas un apkārtnējo sādžu iedzīvotājiem 1940. gadā netika represēts. Dzīves atjaunošana piedalījās latvieši, krīvēji, ebreji, poļi. Piemēram, Vārkavas pagasta izpildkomitejas priekšsēdētājs bija krīvēvs Denisovs, partorgs Pastars — latvietis, komsorgs Pastars — latvietis.

Kāda bija zemnieku attieksme pret padomju varu? Sādžas iedzīvotāji to aizstāvēja kā savu, kā tautas varu. Lielajā Tēvijā kara, bet pēc kara — no buržuāzisko nacionālistu tīkojumiem. Pēc iedzīvotāji bija iznīcinātāju bataljonā. Vienu no viņiem nogalināja buržuāziskie nacionālisti, vienas ģimenes dzīvojamo māju, lopus, saimniecības ēkas sadedzināja.

Un atkal rodas jautājums: kas tā par varu, par kuru tā cīnījās mani novadnieki, un kā lai izskaidro to, ka buržuāzisko nacionālistu nogalinātā pagasta izpildkomitejas priekšsēdētāja, nošautā aktīvista vietā stājās arvien jauni. Atbilde ir tikai viena: tauta aizstāvēja savu tautas — padomju varu.

F. NIKIFOROV,
vēstures skolotājs

NEESMU ne zinātnieks, ne vēsturnieks, bet vecs Latgales iedzīvotājs, kurš pārdzīvojis un redzējis visu to, par ko biedrs Nikiforovs raksta savos vēstures apcerējumos. Nesaprotu, kāpēc autoram jālaužas vaļējās durvīs un jācenšas vēl lieku reizi pierādīt, ka daļai Latgales iedzīvotāju pirmskara Latvijā kļājas grūti, ka fašistu un viņu līdzekrēju zvērības ir noziegums pret cilvēci. Nevienš taču to neapstrīd. Bet šodien nedrīkstētu būt dažādi viedokļi arī par to, ka starp staliniešu un hitleriešu zvērībām liekama vienlīdzības zīme, ka Latgales zemnieku un

bezzemnieku tiesiskais un mantiskais stāvoklis pirmskara Latvijā tomēr bija labāks nekā Stalina kolhozniekiem, jo Latvijā zemnieki masveidā nemira badā, tos nešāva un nesūtīja vergu darbā uz nometnēm aiz polārā loka.

Ticu, ka Sanaužu sādza dzīvoja tikai krīvēji, kuri visi gaidīja padomju varas atjaunošanu. Bet — vai tad toreiz Latvijā nodibināto Stalina diktatūru kāds šodien vēl sauc par padomju va-

ru vai sociālismu? Jaunā vara, kurai sākumā brunoti pretestību neizrādīja ne aizsargi, ne policija, ne armija, drīz vien sāka nodarboties ar mierīgo iedzīvotāju arestiem un izsūtīšanu. Nav jāpēti arī, cik lielas nodevas pēc kara uzlika tie sauktajiem kulkēm — uzlika tik daudz, lai nevarētu samaksāt.

Nopietni vēsturnieki šodien prezidentu Ulmani nesauc par fašistu un viņa diktatūru — par fašistisku. Vajadzētu taču bei-

dzot apjēgt, kas ir fašisms, kad, kur un kā tas radies, kādas idejas tas sludina. Nosaukt kuru katru, kurš nepiekrīt mūsu uzskatiem, par fašistu, manipulēt, ir primitīvi. Tāpat katru latvieti, kurš stalinisma un stagnācijas gados nostājās pret teroru, patvaļu un nelikumībām, saukt par buržuāzisko nacionālistu arī nav taisnīgi. Ja jau šis nosaukums dažiem tik ļoti patīk, tad blakus tam vajadzētu likt arī citu apzīmējumu — lielkrīvēju šovi-

nisms un rusifikācija, sevišķi — Latgalē.

Nesaprotu arī, kas cienījamajam autoram traucē vai gatavojas traucēt runāt krīvēviski. Šodien vēl visās iestādēs «no augšas līdz apakšai», kā arī sadzīvē joprojām valdoša ir krīvēju valoda.

V. GORS,

Lielā Tēvijā kara dalībnieks, otrās grupas invalids (Līvānos)

Kāpēc lauzties atvērtās durvīs...

Dažiem laikraksta «Leņina Karogs» lasītājiem radusies neizpratne, kāpēc vēsturnieki, risinot vienu un to pašu vēsturisko problēmu, dažādos laika periodos izteikuši dažādus viedokļus. Tāpēc pakavēšos pie apstākļiem, kuri ir pamatā šai viedokļu maiņai.

PSKP XXVII kongresā un XIX partijas konferences pasludinātais kurss uz atklātumu uzliek par pienākumu pārvērtēt daudzus mūsu valsts un starptautiskās dzīves jautājumus. Vēsturisko procesu un notikumu pārvērtēšana dažiem cilvēkiem rada neizpratni. Kāpēc tad pirms biedra Gorbačova pasludinātā atklātuma un sabiedrības demokrātizācijas kursa daudzi vēsturiskie procesi tika apgāsmoti citādi, nekā tie tiek vērtēti tagad?

Lietā tā, ka stalinisma un stagnācijas gados visus vēsturiskos procesus nācās izskaidrot tā, kā tas bija noteikts Stalina redzētajā un vietām ar viņa roku rakstītajā VK(b)P 19. isajā vēstures kursā. Vēsturniekiem un presai bija noteiktas stingras robežas, ko, kā un par ko rakstīt. Nekāds domu, viedokļu un uzskatu plurālisms netika pieļauts.

Par to, ka ne mazums mūsdienu vēsturnieku pārvērtē vēsturiskās norises, liecina daudzi fakti. Vēl pirms dažiem gadiem mū-

su republikas vadošie vēsturnieki centās attaisnot nelikumīgās deportācijas Latvijā 1949. gadā. Palasiet tagad vēsturnieka Riekstiņa agrākās publikācijas, salīdziniet ar viņa pašreizējām publikācijām un redzēsiet, kā tiek pārvērtēts deportācijas process. Savā laikā partijas un valsts darbinieki, lektori un propagandisti aizrāvās ar kolhozu gigantū veldošanas ideju propagandu, ar mazo lauku skolu un bezperspektīvo ciemu likvidēšanas uzskatu izplatīšanu. Tagad to visu nosodām, pārvērtējam.

Kad rakstīju diplomdarbu par izglītības sistēmas attīstību mūsu rajonā padomju varas gados, nevarēju neskart izglītības stāvokli kopumā bijušajā Daugavpils apriņķī. Balstoties uz arhīvu materiāliem, minēju, ka 1934. gadā Preiļos sādza skolā ar krīvēju mācību valodu. (Šo faktu minēju rakstā «Skola agrāk un tagad», «Leņina Karogs», 1980. g. 22. aprīlī.) Diplomdarbā nosaucu arī faktus par to, ka Daugavpils apriņķī pēckara

gados sādza vāciešu, ebreju, poļu un citu mazāktautību skolas. Rindkopu, kurā bija minēti šie fakti, diplomdarba vadītājs lika izsvītrot.

Rodas jautājums: kāpēc? Atbilde ir tikai viena. Ja skolas ar krīvēju mācību valodu slēgšana tika uzskatīta par nacionālo spaidu izpaušmi, tad to pašu varētu attiecināt arī uz vāciešu, poļu, ebreju un citu mazāktautību skolu slēgšanu pēc kara. Toreizējos apstākļos tāda patiesība nedrīkstēja parādīties atklātībā, par to nedrīkstēja skatīties runāt un rakstīt.

Esmu rakstījis par Padomju Latvijas republikas nodibināšanu un krišanu 1919. gadā stagnācijas gados un par šo pašu tematu rakstīju arī 1989. gada janvārī. Pirmajā gadījumā Padomju republikas krišanu pamatoju tikai ar imperiālistu militāro pārsvaru, lai gan man bija zināmi fakti par daudziem leģējiem faktoriem, kuri izšķīra Padomju Latvijas likteni 1919. gadā. Bet tos es nedrīkstēju minēt, jo P. Stučkas darbi «Pieci mēneši sarkanajā Latvijā», «Mūsu tašķentelība», kā arī citu autoru darbi, kuri atklā sabrukuma iekšējos cēloņus, atradās spēcīgos.

Rakstīju arī par 1940. gada norisēm Vārkavas pagastā («Leņina Karogs», 1971. g. 3. jūnijā). Rakstā «Gadi un cilvēki» uzsvēru vietējo iedzīvotāju aktivitāti jauno varas orgānu veidošanā un nostiprināšanā. To noliet negribu arī šodien, jo raksts balstās uz tā laika notikumu dalībnieku atmiņām. Tāpat kā V. Gudjevskā un F. Nikiforovs, balstoties uz tā laika aculiecinieku un dalībnieku atmiņām, izgaismo 1940. gada notikumus savos novados.

Bet vai es, b. Gudjevskā un b. Nikiforovs, balstoties tikai uz sava novada notikumu pamata, varam izdarīt secinājumu par notikumu raksturu visos ciemos? Vai saletus Aqlonā, Vārkavā vai kādā citā vietā var uzskatīt par revolucionārās situācijas izpaušmi? Jā, stalinisma un stagnācijas gados bija pieņemts to uzskatīt par revolucionārās situācijas izpaušmi. Tikai neaizmirsīsim, ka revolucionārā situācija Latvijā tika iecīnāta pēc Somijas parauga. Atšķirība tikai tā, ka Baltijā stalinistiem to izdevās izdarīt, bet Somijā — ne.

Palūkosimies, ko saka komunistiskās pagrīdes dalībnieks kopā

1931. gada, Kirhenšteina valdības Mežrūpniecības tautas komisārs 1940.—1946. gadā Jānis Gustovs: «Laudis mierīgi dzīvoja un strādāja. Tikai vēlāk, kad sāka trūkt izejvielu (šo trūkumu radīja otrā pasaules kara sākums. J. P.) un daudzus sūtīja strādāt kūrās purvos un pie lauku saimniekiem, tikai tad strādniekos parādījās neapmierinātība (Val tagad visi apmierināti ar pārbūvi? J. P.). Bet jāsaaka atklāti, to par revolucionāro situāciju nevar uzskatīt. Mēs nedomājam ne par kādu revolūciju».

Arī mūsu valsts vadītāji līdz pārbūvei politiskos un ekonomiskos notikumus vērtēja citādi nekā tagad. Pašreiz lielākā valsts vadītāju, zinātnieku, augstskolu pasūtījumu un publicistu daļa ir sapratusi, ka turpināt melot nedrīkst, sapratusi, ka vēsturiskās norises jāapgāsmo atbilstoši patiesībai. Jo tauta melus vairs nepieņem. Par to liecina notikums ar LPSR vēstures mācību grāmatu vidusskolu akadēmika Drīzuja redakcijā, kura tūlīt pēc izdošanas tika izņemta no apgrozības. Je bija sa-

Vēstures lappuses

Vēlreiz par diskusiju

- Partijas Preiļu rajona komiteja
- 1989. gada 18. aprīlī organizēja diskusiju par 1940. gada vašaras notikumiem Latvijā.

Aizvadītā diskusija bija lietderīga. Tā parādīja, ka, neskatoties uz runātāju dažādām pieejām, pastāv divi viedokļi. Viena daļa runātāju centās pierādīt, ka 1940. gada Padomju Savienība okupēja Latviju, un tāpēc — padomju varas atjaunošana nav likumīga, Latvijas iekļaušanās Padomju Savienībā nebija brīvprātīga. Taču šāda notikumu traktējuma piekritēji savās runās lielākoties pieskārās starptautisko attiecību jautājumiem, neapstiprinot savus apgalvojumus ar konkrētiem datiem, dokumentiem un materiāliem no mūsu rajona vēstures.

Daudzi runātāji, pamatojoties uz konkrētiem materiāliem, parādīja zemnieku dzīvi buržuāziskās Latvijas gados, minēja piemērus, kad bezzemniekiem un zemniekiem, kuriem bija maz zemes, ācās doties kalpu gaitās, rentēt zemi no turīgajiem zemniekiem. Komunisti un komjaunieši veicināja šķiriskās apziņas izaugsmi strādnieku un zemnieku vidū. Runātāji atzīmēja, ka rajona darbaļaudis 1940. gada vasarā priecīgi, ar ziediem sagaidīja sarkanarmiešus, ka tikšanās ar viņiem sekmēja darbaļaudžu aktivitātes pieaugumu, ka 1940. gada vasarā darbaļaudžu masās bija vērojams patiesi aktīvas pacelšanās.

Ar konkrētiem piemēriem tika parādīts, ka smagās cīņās ar vācu fašistiskajiem okupantiem, bet pēc kara gados — ar buržuāziskajiem nacionālistiem, rajona darbaļaudis aizstāvēja un nosargāja savu tautas varu.

Diskusijas noslēgumā tika izdarīts secinājums: plašas masas Latvijā 1940. gadā cīnījās par sociālismu, neko nezinot par staliniskām varas realizācijas metodēm un neapzinoties to ļaunumu. Šīs masas arī patiesu revolucionāru entuziasmu sāka sociālistiskus pārvērtējumus Latvijā, būdamas sociāli optimisma pārolinas.

Diskusijas dalībnieki atzīmēja, ka nepieciešams turpināt pētīt notikumus Latvijā 1940. gada vasarā, vairāk uzmanības veltīt mūsu novada vēstures apguvei.

A. PASTORE,
partijas rajona komitejas ideoloģiskās nodaļas vadītāja
F. NIKIFOROVŠ,
vēstures skolotājs

kara veterāne M. Titeva. Nākamajiem karavīriem viņa novēlēja dienēt godīgi un atgriezties savā dzimtajā zemē — Latvijā.

Karavīrs internacionālistis V. Nikolajevs jaunkaravīriem novēlēja dienēt cienīgi un ņemt paraugu no karavīriem — «afgāņiem».

Kara komisārs pasniedza karavīriem internacionālistiem Afganistānas republikas medaļas un ziedus.

Pēc tam notika saruna starp rajona pilsētas kara veterānu padomes prezidija locekļiem un karavīriem internacionālistiem par kopīgu darbu, par visu problēmu atrisināšanu kopīgiem spēkiem.

Rajona kara un darba veterānu konferencē padomes sastāvā ievēlēja septiņus Afganistānā dienējušos karavīrus. Šajās tikšanās reizēs tika ierosināts viņu pārstāvjus ievēlēt

ATELĀ: mūsu rajona karavīri internacionālisti pēc tikšanās ieskatīties viņu sejās un uzmārdiet satiekot.

J. SILICKA foto

Informē sanitāri epidemioloģiskā stacija

Aprīlī veikta ūdens izpēte parādīja, ka Cirišu, Rušonas, Eikša ezeros var peldēties. Līvānu pilsētas atpūtas vietās Daugavā un Dubā, kā arī Preiļos Preiļupē ūdens peldēšanai nav noderīgs.

Sakarā ar to, ka rajonā ir paaugstināta iespēja saslimt ar ērcu encefalītu, stingri aizliegts arodskolu audzēkņus un skolēnus iesaiņt mežu darbos (koku stādīšana, meža tīrīšana).

Minētais kontingents nav pakļauts plānotajam profilaktiskajam potēm pret ērcu encefalītu.

Ceļavārdi nākamajiem karavīriem

10. maijā, Preiļos, kultūras namā notika kara komisariāta organizēta kara veterānu un karavīru Internacionālistu tikšanās ar jauniesaucamajiem un viņu mātēm.

Daudz labu vārdu un vēlējumu nākamajiem karavīriem teica viņu audzinātājs militārajā sagatavoībā A. Sišovs, kara komisārs V. Suprūns, kara komisariāta virsnieks V. Batiševs.

Pateicību pušiem, kuri dienējuši Afganistānā, izteica Lielā Tēviņas

arī pilsētas padomes sastāvā. Veterānu padome spēs ņemt savā kontrolē likumā paredzēto atvieglotību nodrošināšanu arī karavīriem internacionālistiem. Pašlaik arī viņi ir veterāni, jo izgājuši Afganistānas karu un izturējuši smagus pārbaudījumus. Viņu misiju novērtēs šis valsts vēsture, bet taqad viņiem jāpalīdz tāpat kā Lielā Tēviņas kara veterāniem, jāvelta paštāvīga uzmanība un rūpes.

K. BUTOVA,

Preiļu pilsētas kara un darba veterānu padomes priekšsēdētāja

Konference Rēzeknē

Rēzeknes piena konservu kombināta kultūras namā notika Latgāliešu kultūras biedrību savienības organizēta otrā zinātniski praktiskā konference, kas bija veltīta 85. gadadienai kopš drukas aizlieguma atcelšanas.

Konferences darbu ievadīja klasiskās mūzikas koncerts un dievkalpojums Jēzus Sirds baznīcā.

Drukas aizlieguma laikmeta raksturojumu sniedza Latvijas Valsts universitātes docents P. Laizāns. Par pirmajiem latgāliešu periodiskajiem izdevumiem referēja dzejnieks A. Kukojs. Pirmās latgāliešu avīzes «Gaisma» raksturojumu sniedza Rēzeknes 5. vidusskolas skolniece S. Cilve. LVU profesors M. Šneps savu uzstā-

šanos veltīja Fr. Trasunam. Par brāļu Skrindu darbību Latgales atmodas laikā stāstīja R. Kudiņš no Daugavpils, par nacionālās skolas sākumiem Latgalē — N. Rudko no Viļāniem, par Vl. Loci-Valdeanu — redzamāko latviešu rakstu izdevēju — runāja S. Kalvāne no Dricēniem.

Ar tā laika literatūru un periodiku konferencē dalībnieki starpbrīžos varēja iepazīties Rēzeknes novadpētniecības muzeja rīkotajā izstādē. Lielākajai daļai tā bija pirmā tikšanās ar latgāliešu rakstu valodas pirmsākumiem.

Debatēs runāja valodnieks J. Vanags, monsinjors V. Nukšs, mūsu rajona pārstāve L. Agloniete un citi.

Kārtējā konference notiks augustā mūsu pusē — Aglonā. Tās tēma — garīgums.

V. ROMANOVSKIS

Par sakoptu Latviju

«No putekļiem ārā, no dūmiem...», kā vecajās labajās dziesmās un —, aida, zaļumos! Uz Gaillīsiem, uz Rušonu — kur ezeri, kalni un lejas, un ērta satiksme.

Atpūtnieku sezona klāt. Bet ko par to domā viena no skaistākajiem dabas stūrīšiem — Rušonas — ciema Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs ARVIDS SOLDANS?

— Jā, daba pie mums ir ļoti skaista, taču vietējie iedzīvotāji no tā dabū arī cieš.

Rušonas teritorijā ir vairāki dārkopības kooperatīvi. Taču tas vēl nekas. Visvairāk rūpju sagādā ezermalās patvaļīgi bez jebkādiem dokumentiem saskaņošanas un atļaujas saņemšanas būdas. Savādāk šīs «būves» vai vienkrāši — vagoniņus — neno-saukt.

šķiršanu un redzam kooperatīva projektu. Kā tas realizējas, par to atbild viņi.

Pie Zolvas ezera sava teritorija ir Preiļu siera rūpnīcas laudim. Arī viņi savu zemi sakārtoja, nomelioreja. Zeme tur nav sliktā, tikai bija nolaišta tā, ka sovhoza tehnikai pat iekšā netika. Mums nav iebildumu arī pret viņu saimniekošanu.

Nešen ciema izpildkomitejai atkārtoti zemi pie Solkas ezera kooperatīvam lūdza Preiļu sadzīves pakalpojumu kombināts. Sprieda izpildkomitejas locekļi un saimniecības speciālisti. So lūgumu noraidījām. Mūsu argumenti? Kooperatīvam lūgtā zeme atrodas 2 kilometru attālumā no Aglonas stacijas ciemata. Deputāti uzskata, ka nedrīkstam dzīvot tikai vienai dienai. Jādoma par perspektīvu. Bet perspektīvā ciemats paplašināsies. Valadzīgas arī ganības. Neracionāli kooperatīvu izveidot tik tuvu apdzīvotai vietai.

Vēl šobrīd ir kooperatīva zemju gribētāji no CRBP—24 un SCO organizācijām. Par to vēl lemsim.

Mēs te vairāk runājam par «Rušonas» zemju, ja tā var teikt īrniekiem. Bet kā savu apkārtni godā vietējie iedzīvotāji?

Kā nu kurš. Ir cilvēki, kas rūpējas par savu apkārtni, ir tādi, kas, pagalmu sakopuši, grūžus turpat pāri ceļam izber. Ir arī cilvēki, kas palaidušies slinkumā, pazaudējuši skaistuma sajūtu. Cenšamies viņiem atgādnāt, ka mājām un ciematiem jābūt sakoptiem. Rušona un Aglona ir turpat blakus. Nedrīkstam taču cieminu, arī — ārzemnieku, priekšā galīgi kaunā krist.

Organizējam talkas. Pašlaik izstrādājam skaistākās sētas konkursa noteikumus. Divreiz gadā pārbaudīsim sētu sakoptību. Tad

labākos saimniekus apbalvosim, slīktākos, neko darīt, sodīsim.

— Jūs minējāt par talkām...

— Jā, uzskatu, ka nedrīkstam aizmirst savu pienākumu — apkopt aļģgājēju atdušas vietas. Otrā gadu turpinām Kristapiņu kapu labiekārtošanu, sākām strādāt Eikšas kapos. Jāsaved kārtībā žogi, vārti. Darām to par ciema izpildkomitejas, saziņotājiem līdzekļiem.

Un atkal jāpiemin nepatīkams, proti, pat kapu sakopšanas talkās ap savu piederīgo kapiem nereti tiek saposts, bērt turpat netālu atkritumi tiek nometti...

Kopjot kapus, nonācām pie slēdziena, ka uzpošanu ļoti apgrūtinātas, ka bieži nav ievērots kapu plānojums. Turpmāk lūdzam ievērot, ka apbedot savus tuviniekus, jāgriežas pie kapu vecākā, lai ar viņu saskaņotu apbedīšanas vietu.

Bet vispār — gan deputāti, gan lielākā daļa iedzīvotāju tic, ka mūsu Rušona kļūst skaistāka, sakoptāka. Tas ir mūsu pienākums.

Rušonas ciema Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja, deputātu rūpju lokā 18 kapsestas. Doma par to, lai ikviens sēta un pagalms būtu acij tīkami. Lai Rušonas teritorijā esošie gandrīz 30 ezeri būtu tīri un to krastos varētu droši staigāt basām kājām. Nerīskējot pārkāpt «būdiņieku» aizņemto teritoriju un nesāpīnot sirdi par kooperatīva ļaužu bezatbildīgo, viendabīgu attieksmi pret dabu.

Lai rušoniem veicas sava novada saglabāšanā, prātīgu lēmumu pieņemšanā un to izpildīšanā!

Ar A. SOLDANU tikās S. JOKSTE

Nedienas ar atpūtniekiem

— Kas ir šie «būdiņieki»? Kā un kāpēc esat nolēmuši ar viņiem cīnīties?

— Tie ir preiļieši, daugavpilieši, arī ļeņingradieši. Uztrauc tas, ka šie uz ilgāku dzīvi apmetušies atpūtnieki ir nekontrolējami. Gan saimniecības laukus nomīda, gan paši savu «vasarnīcu» tuvumā ne vienmēr kārtību uztur. Turklāt šo atpūtu pa lielākal daļai stimulē alkoholisko dzēriņu lietošana.

Jau divas ciema padomes sesijās pēc kārtas esam runājuši par šo jautājumu. Nu beidzot šī gada 19. sasaukuma 8. sesijā pieņemām negrozāmu lēmumu — līdz 1. jūlijam visas šīs būdas to īpašniekiem likt nojaukt.

Materiāli ar lūgumu palīdzēt iesniegt arī rajona izpildkomitejā, jo tā vien šķiet, ka pašu spēkiem būs grūti ko panākt. Jau tagad paredzu, ka cīņa ar šiem ļaudīm nebūs viegla, bet gan ilgā un dikta. Baidos, ka galu galā vēl pašī dabūsim tās būdas vākt un piedrazoto apkārtni kārtot.

— Vai nepastāv iespēja, ka šī dzīvošana ezermalās ir likumīga?

— Nē, tādā veidā, kā šī atpūta norit pašreiz, tā ir nelikumīga.

Protams, ja pilsoņiem ir jēl kāds dokuments, kas to atļauj, lūdzam to uzrādīt Rušonas ciema Tautas deputātu padomes izpildkomitejā. Pretējā gadījumā savas būves pašiem jānojauc.

«Rušonas» teritorijā ir vairāki kooperatīvi. Vai tie galvas-sāpes nesagādā?

— Tepat netālu pie Eikšas ezera ir dārkopības kooperatīvs «Ozoli». Būtsku iebildumu pret viņiem nav. Agrāk purvainā, lauksaimniecībā neizmantojamā zeme tagad nomelioreta. Izcirsti krūmi, izrakti grāvji.

Tiesa, cik zināms, kooperatīva biedri pārkāpuši projektā paredzētās normas, bet šī atbildība jāuzņemas kooperatīva priekšsēdētājam. Arhitektiem nopietnāk jāseko celtniecības noteikumu ievērošanai. Mēs ciema izpildkomitejā lemjām par zemes pie-

rakstīta, balstoties uz vecajiem stereotipiem.

Ticu, ka ir grūti, pat ļoti grūti atteikties no gadu desmitiem ilgi uzspiestajiem stereotipiem un štampiem. Arī vēsturisko procesu vērtēšanā. Ne visiem pietika un arī tagad pietiek drosmes un godīguma izdarīt tā, kā izdarīja N. Hruščovs PSKP XX kongresā. Viņš taču līdz Stalina nāvei arī dziedāja slavās dziesmas «tautu tēvam», bet PSKP XX kongresā parādīja pilsonisko drosmi un godīgumu, nosodīdams Stalina zverības.

Var priecāties par mūsu republikas jaunākas paaudzes vēsturniekiem Virsi, Strangu, Bīzmu un citiem, kuri droširdīgi metušies vēsturisko procesu pārvērtēšanas darbā un bez bailēm ceļ dienas gaismā kādreiz piespiestu kārtā noklusētos faktus.

Domāju, ka šajā gadījumā patiesībā jābūt vienai — visu ranču vēsturniekiem, ja viņi grib nodarboties ar vēstures patiesu izpēti, jāatsakās no stereotipiem. Ja kāds to nespēj izdarīt, viņam jāatstāj vēsturnieku korpuss, jāizstājas no vēstures izpētes procesa.

J. PIZELIS, vēsturnieks

Vēstule ar komentāru

Žēlsirdības deficīts

Tas, par ko gribu uzrakstīt, ir pavisam nesenā pagātnē. Toreiz es nedzīvoju Preiļos, bet reizēm atbraucu, lai apciemotu savus vecākus. No viņiem es uzzināju un pati savām acīm pārlicinājos, kādos necilvēciskos apstākļos nācās dzīvot kādreiz tik apdāvinātajam skolotājam un ērģelniekam, kora diriģentam un pirmā etnogrāfiskā ansambļa dibinātājam Preiļu rajonā — Aleksandram Vasiļevskim.

Viņš bija ļoti spējīgs diriģents un ar savu neatlaidīgo darbu panāca tik labu māksliniecisko izpildījumu, ka ar savu nodibināto ansambli uzstājās pat Maskavā. Kara laikā A. Vasiļevskis nodibināja un vadīja Riebiņu Romas katoļu draudzes četrbalsīgo kori, kuram toreiz bija laba slava visā apkārtnē. Bez tam viņš bija labs organizators un ļoti sabiedriskis cilvēks, prata piesaistīt jaunatni. A. Vasiļevskis nekad neliekuloja un neprata dusmoties.

Kad viņš kļuva vecs un nespējīgs, dzīves negēlību salauzts, — Vasiļevskis nevienu vairs nebija vajadzīgs. Lai kā mani vecāki un kaimiņi lūdza Riebiņu ciema padomī nokārtot Vasiļevska un viņa nespējīgās māsas ieviešanu pensionātā, ciema izpildvaras pārstāvis šīs rūpes neuzņēmās.

Bija pienācis arums, bezcerīgs vecums. Bezcerīgāks vēl jo tāpēc,

ka reizē ar vecumu abiem vecīšiem iestājās pilnīgs atmiņas zudums. Viņi neatcerējās ne dienu, ne datumu, ne svētdienas, ne svētkus. Vecīši neatminējās arī pensijas saņemšanas dienu, ne arī pratu to izmantot. Viņi neatcerējās arī, cik reizes dienā klunkurēja pie kaimiņiem pēc sāls vai sērkokiem. Maizi viņi nelūdza, laikam kaunējās, jo daudzreiz bija dzirdējuši pārmetumus: «Jums pensija». Taču pensijas jau nebija tās saņemšanas dienā. To bija jau kāds paņēmis, pensijas vietā pasniedzot alkohola glāzīti. Rezultātā abiem nespējniekiem bija jādzīvoja badā vai no kaimiņu dāvanām. Neliekuļošu teikdama, ka Vasiļevskis nomira pilnīgā badā. Apkārt bija cilvēki, kas viņu pazina jaunu un spēcīgu, bet nespēja palīdzēt. Jo tiem, kam bija vara, nelikās par to zināt. Vasiļevski atrada mirušo uz grīdas, ziemā, nekurinātā istabā. Visas drēbes bija utu pilnas. Vienā no

krūzītēm atrada vārītu kartupeļu mīzas. Tas bija viss ēdamais. Tagad, dzīvojot Preiļos, es bieži apciemāju Riebiņu kapus, kuri nedara godu slavenajam kolhozam. Sabiedriskie kapu svētki gan tiek rīkoti formalitātes dēļ, bet kapu kopēji ir tikai ticīgie cilvēki. Arī kapu žogs ir uzlikts par ticīgo saziņotājiem līdzekļiem. Seit neatrast, kā tas ir citos rajonos, ne melnzemē, ne aku. Mūžīgie džungļi. Nelielu uzkopšanu veic gados veci cilvēki, kuriem nav pa spēkam izdarīt to, kas jau gadiem ielaists.

Stagnācijas laikā daudzi cilvēki bija spiesti atstāt Riebiņu pusi, bet tie, kas palika un vergoja kolhoza laukos par velti vai kapeikām, ir aizmirsti. Viņu kapu vietas ir neokotas.

Arī Vasiļevska kapiņš ir aizmirsts, neokots. Sameklēju tagadējo bagātnieku pa krūmiem izmēģinātus krustus un vienu no tiem uzliku uz A. Vasiļevska kapa.

Gaidīsim, ka varbūt kādu slavenību reiz apraks necilajos Riebiņu kapos. Varbūt tad tos sakops? Dzirdēju, ka ceļu jau rīkojot plebraukšanai pie kapiem. Gaidīsim!

Preiļos

A. GIBELE

SO VESTULI KOMENTĒT PALŪDZĀM RIEBIŅU CIEMA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES IZPILDKOMITEJAS PRIEKŠSEDETĀJU AINU TUMASOVU.

Pēdējos desmit gados, kopš strādāju Riebiņu ciema izpildkomitejā, neatceros nevienu gadījumu, kad būtu atteikts veciem cilvēkiem ievietot tos pansonā-

tā. Mūsu ciemā katrs deputāts uzskata par vienu no galvenajiem uzdevumiem savā darbā ar vēlētājiem rūpes par gados veciem cilvēkiem. Nevienš netiek

atstāts novārtā. Ļoti aktīvi šajā jautājumā strādā sociālās nodrošināšanas un veselības aizsardzības pastāvīgā komisija, kuras darbu vada deputāte Sofija Vjakske. Ir veci cilvēki ar grūtām rakstura īpašībām, ar kuriem ir grūti deputātam sadarboties, bet, neskatoties uz visām grūtībām, kopīga valoda ir atrasta. Tie cilvēki, kuri vēlas dzīvot pansionātā, tiek tajā ievietoti, bet kuri vēlas dzīvot savās mājās, tiek aprūpēti.

Kapsētu sakoptības ziņā skaidrs, ka pilsētai līdzināties mēs nevaram. Lauku laudis vairāk aizņemti ar darbiem nekā pilsētnieki, un viņiem ir mazāk laika aiziet uz kapsētu pie saviem aizgājējiem. Es domāju, ka tiem laudim, kas gaida sakoptus un uzpostus kapus bez savas līdzdalības, ir ne tikai žēlsirdības deficīts, bet gan trūkst paša elementārākā — sirdsapziņas un cieņas. Kapu kalnā guļ ne tikai tie cilvēki, kuriem nav piederīgo.

Katru gadu ciema iedzīvotāji tiek aicināti uz talku kapsētas uzkopšanā, bet... Faktu, ka jebkurā brīdī nav melnzemes, neap-

strīdu, bet talkas dienās tā ir. Ierīkot pie kapsētām akas ciema izpildkomitejai nav līdzekļu un arī darbaspēka.

Vispirms ir katram pašam jāuzkopj savu radu un tuvinieku kapu kopīgas un tikai pēc šī darbiņa jāriko kopēja talka kapsētas teritorijas un tās apkārtnes uzkopšanā.

Daudz esam darijuši uz kapsētām piebraucamo ceļu remontēšanā, kuri prasās pēc remonta gandrīz katru gadu, jo tie nav ceļi, kuri veidoti uz kapsētu.

Riebiņu ciema teritorijā ir 17 kapsētas. Mirušo atceres dienas visās kapsētās, jau pēc gadu gaita izveidojušās tradīcijas, tiek rīkotas ik gadus maija pēdējā svētdienā. Bet to, ka tās notiek formalitātes dēļ, var teikt tas, kas šajā dienā nenāk uz kapsētu.

Cienījamie cilvēki, negaidīsim, kamēr apraks kapsētā kādu slavenību, bet apkopsim tās, gaidīt nav ko. Ir jākeras arī pie darba visiem kopīgi.

Aicinu visus, kuriem piederīgle ir apbedīti Riebiņu ciema teritorijas kapsētās, uz talku šī gada 20. maijā un 28. maijā — uz mirušo atceres dienu!

Un tomēr — kā tad paliek ar A. Vasiļevska piemiņas saglabāšanu?

Un vai par mūsu kādreizējā slavenākā diriģenta kapa sakopšanu nevajadzētu padomāt ne tikai Riebiņu, bet arī Saunas un Aglonas ciemu padomēm? It sevišķi — šo ciemu pašdarbniekiem — Saunas (bijušā Zdanova kolhoza) un Aglonas etnogrāfisko ansambļu dalībniekiem? Jo tieši Vasiļevskis stāvēja pie šo kolektīvu dzimšanas un novadīja tos līdz sava laika spožākajam virsotnēm — koncertiem Maskavā un Latgales kultūras nedēļā Rīgā. Jē — nepateicība ir pasaules alga? Un nesakopti palīks gan Vasiļevska, gan citu novada kultūras un izglītības veicinātāju kapi.

V. ROMANOVSKIS

Redaktors P. PIZELIS

Replika

Vispirms, lai pieprasītu...

Pavasaris... Noņemot pa zīmu apnikušās galvassegas, daudzi no mums steigās uz frizētavu — tā gribas līdzināties svaigajai pavasara dabai. Bet vai vienmēr tas izdodas?

Lūk, padomās lasītājs, atkal ķērušies pie frizieriem. Un kļūdišies, kaut gan runa tiešām ir par Līvānu frizētavu, bet palūkosimies uz to citādā skatījumā. Labi, ka šo rindu autore 19. aprīlī, trešdien, paskatījās aiz aizkara, kas atdala uzgaidāmo zāli no telpām, kur strādā sieviešu frizūru meistares. Un ieraudzīja, ka nervu sasprindzinājums ir sasniedzis savu virsotni jau līdz pusdienlaikam: kuro reizi mēneša laikā no terindas izgājis ūdenssildītājs, un, lai nenāktos aizrauties nogurušās klientes, meitenes dabūja divas elektriskās plītiņas un uz tām spainos sildīja ūdeni. Kā vecajos «pirmsremonta» laikos.

Nesen notikusi frizētavas rekonstrukcija neilgi priecēja meistarus: kā šokolāde salūzis linoļis, «nevelk» ventilācija, tagad ar silto ūdeni nelaimē. Skaidrs kā diena, — frizētavai nav ista saimnieka, vienlīdz bezpalīdzīga ir gan sadzīves nama vadītāja, gan iecirkņa mestars. Bet par pēdējo ir atsevišķa saruna. Kļuvis zināms, ka M. Kļaušs sadzīves pakalpojumu kombinātā strādā uz pusslodzi, pamatdarbs ir profesionālajā ugunsdzēsības daļā. Taču tas nedod viņam tiesības «gulēt 25 stundas diennaktī». Un ja Modrim Klaužam pietrūkst laika pakalpojumu sferā, tad ir jāizvēlas kaut kas viens.

Pēdējā laikā mēs to vien darām, kā pieprasām, pieprasām... cītiem. Bet vai nesākt no sevis?

I. KOROĻOVA

VESELĪBA IR DĀRGĀKAIS, KAS CALVEKAM PIEDER. TĀS SARGĀTĀJI IR MEDIĶI. JAUNIESI! JŪS GAIDA REPUBLIKAS MEDICĪNAS SKOLAS!

1989./90. mācību gadā uzņem audzēkņus šādās specialitātēs: **MEDICĪNAS MĀSAS:** personas ar vidusskolas izglītību — Rīgas 4. un 5. medicīnas skola, mācības latviešu un krievu valodā, mācību ilgums 1 gads 10 mēneši. Daugavpils medicīnas skola, tikai krievu valodā, Liepājas medicīnas skola, tikai latviešu valodā;

— personas ar astoņu klašu izglītību uzņem Rīgas 2., 4., 5. medicīnas skolas, Ventspils; Cēsu medicīnas skolas, mācības latviešu un krievu valodā, Daugavpils medicīnas skola, mācības krievu valodā, mācību ilgums 2 gadi 10 mēneši.

MEDICĪNAS MĀSAS BĒRNU ĀRSTNIECISKĀS PROFILAKSES IESTĀDĒM: personas ar vidusskolas izglītību uzņem Rīgas 3. medicīnas skola, mācības latviešu valodā, Rīgas 5. medicīnas skola, mācības latviešu un krievu valodā, mācību ilgums 1 gads un 10 mēneši;

— personas ar astoņu klašu izglītību uzņem Rīgas 3. un 5. medicīnas skola, mācības latviešu un krievu valodā, mācību ilgums 2 gadi 10 mēneši.

VECMĀTES: ar vidusskolas izglītību — P. Dauges Rīgas 1. medicīnas skola, mācības latviešu un krievu valodā, mācību ilgums 2 gadi 6 mēneši.

FARMACEITI: personas ar vidusskolas izglītību uzņem P. Dauges Rīgas 1. medicīnas skola, mācības latviešu un krievu valodā, mācību ilgums 1 gads 10 mēneši.

ZOBU TEHNIKI: personas ar vidusskolas izglītību uzņem P. Dauges Rīgas 1. medicīnas skola, mācības latviešu valodā, mācību ilgums 1 gads 10 mēneši.

FELDSERI-LABORANTI: personas ar vidusskolas izglītību uzņem astoņu klašu izglītību uzņem Rīgas 2. medicīnas skola, mācības latviešu un krievu valodā, mācību ilgums 1 gads 10 mēneši un 2 gadi 10 mēneši.

FELDSERI: personas ar vi-

dusskolas izglītību uzņem P. Dauges Rīgas 1. medicīnas skola, Rīgas 2. medicīnas skola, mācības latviešu un krievu valodā, mācību ilgums 2 gadi 6 mēneši.

SANITĀRIE FELDSERI: personas ar vidusskolas izglītību uzņem Rīgas 4. medicīnas skola, mācības latviešu valodā, mācību ilgums 2 gadi 6 mēneši, ar atstāngadīgo izglītību 3 gadi 6 mēneši.

Dokumentus no personām ar astoņu klašu izglītību pieņem no 1. jūnija līdz 30. jūnijam, iestājsāmenī no 25. jūnija līdz 5. jūlijam.

No personām ar vidusskolas izglītību dokumentus pieņem no 1. jūnija līdz 14. augustam.

Reflektantiem personīgi jāiesniedz šādi dokumenti: direktoram adresēts iesniegums,

izglītības dokuments (oriģināls), medicīnas izziņa (086 y veidlapa),

4 fotokartītes (3x4 cm bez galvassegas),

vietējās medicīnas iestādes vadītāja izsniegts mērķtiecīgs norīkojums ārpuskonkursā uzņemšanai (sakarā ar izveidoto ārpuskonkursa uzņemšanu).

Jaunākās medicīnas māsas diplomu, jauno medikū skolas apliecību, kolhozu, padomju saimniecību vadītāju izsniegts norīkojums ar garantētu stipendijas izmaksu (reflektanti tiek ieskaitīti ārpuskonkursā, ja sekmīgi nokārtoti iestājsāmenī).

Iesniedzot dokumentus, jāuzrāda pase ar pastāvīgu pierakstu Latvijas PSR vai dzimšanas apliecība, karaklausībai pakļautajiem — arī karaklausības apliecība.

Personām ar astoņu klašu izglītību iestājsāmenī: dzimtajā valodā (diktāts), matemātikā (mutvārdos).

Bez iestājsāmeniem tiek uzņemti: audzēkņi, kuri beiguši neilgu vidusskolu (8 klases) ar izcilību, audzēkņi, kuri beiguši vidusskolu ar zelta, sudraba medaļu vai ar uzslavas rakstu «Par telcām sekmēm atsevišķu priekšmetu apguvē», ja šajos priekšmetos ir norādīti iestājs-

sāmenī, audzēkņi, kuri beiguši profesionāli tehnisko vidusskolu ar izcilību uz atstāngadīgās skolas bāzes, virsnieki, praporščiki, mičmani un karavīri, kuri atvaļināti sakarā ar dienesta izbeigšanu, štatu samazināšanu, veselības stāvokli (divus gadus pēc atvaļināšanas rezervē), no Padomju Armijas, Valsts drošības orgāniem un PSRS Iekšlietu ministrijas orgāniem, Latvijas iedzīvotājus ar mērķtiecīgu ārstnieciski-profilaktisko iestāžu vadītāju norīkojumu, kuri beiguši nepilnu vidusskolu (8 klases), vidusskolu un vidējās profesionāli tehniskās skolas (uz atstāngadīgās skolas bāzes) ar atzīmēm «4» un «5» sekojošās specialitātēs:

vecmātes, feldseri-laboranti, sanitārie feldseri, farmaceiti, medicīnas māsas.

Medicīnas skolu adreses:

P. Dauges Rīgas 1. medicīnas skola: 226013 Rīgā, Mičurina ielā 37, telefons 371147, jābrauc ar 3. trolejbusu līdz Aļoļas ielai.

Rīgas 2. medicīnas skola: 226002 Rīgā, Pilsoņu ielā 13 (P. Stradiņa republikāniskās klīniskās slimnīcas teritorijā), telefons 612833, jābrauc ar 6. trolejbusu līdz slimnīcai.

Rīgas 3. medicīnas skola: 226004 Rīgā, Vienības gatvē 45, telefons 612791. Jābrauc ar 8. vai 12. trolejbusu.

Rīgas 4. medicīnas skola: 226009, Rīgā, J. Asara ielā 5, telefons 273154, jābrauc ar 5., 11., 13., 22. trolejbusiem.

Rīgas 5. medicīnas skola: 226038, Rīgā, P. Dauges ielā 2, telefons 536908. Jābrauc ar 14., 18. trolejbusu vai 21. autobusu līdz slimnīcas kompleksam «Gailzers».

Daugavpils medicīnas skola: 228400 Daugavpili, V. Tereškova ielā 29, telefons 37943.

Ventspils medicīnas skola: 229910 Ventspili, Vasarnīcu ielā 33, telefons 24787.

Liepājas medicīnas skola: 229700 Liepājā, Republikas ielā 7/9, telefons 24282.

Cēsu medicīnas skola: 228500 Cēsis, Komjaunatnes ielā 35, telefons 24525.

TV VIĻŅA

Ceturtdien, 18. maijā, 8.00 — Labrīt! 8.20 — Koncertfilma. 9.05 — Multiplikācijas filma «Nezinītis dzejnieks». 9.25 — Stiprie drošie. 10.00 — TV skoleņiem. 10.35 — Mākslas filma «Kaut kur bija karš». 3. sērija. 18.00 — Zinas. 18.10 — Dārza, puku dobe. 18.40 — Koncertfilma. 19.10 — Reklāma. 19.15 — Cilvēki un grāmatas. 20.00 — Dekumentāla filma. 20.30 — Vakars ar tēti. 21.00 — Panorāma. Dienas zinas (krievu valodā). 21.35 — Sabiedriski politiskā pārraide «Dialogi». 22.45 — Zinas.

Piektdien, 19. maijā, — 8.00 — Labrīt! 8.20 — Ukrainas meistarū koncerts. 9.20 — Multiplikācijas filma. 9.40 — Dārza, puku dobe. 10.10 — Mākslas filma «Tatrānas pastoraļe». 11.05 — Zinas. 18.00 — Futbols. PSRS čempionāts «Zenīts» (Leningrada) — «Zalgiris» (Viņa). Pārraide no Leningradas. Pārtraukumā — zinas. 20.30 — «Labu nakti, mazuļi!». 21.00 — Panorāma. Dienas zinas (krievu valodā). 21.35 — Vai būs suverēna Lietuva? Ko munistiskā partija? 22.35 — Balets. 23.55 — Zinas. 0.10 — Mākslas filma «Mīlestība dārgāka par visu».

MAINA trīsistabu dzīvokli Līvānos pret lielāku. Telefons 43461.

4. jūnijā plkst. 11.00 Preiļu rajona kultūras namā notiks

BĒRNĪBAS SVĒTKI.

Pieteikties personīgi kultūras namā līdz 26. maijam. Svētkos piedalās 4 — 5 gadus veci bērni.

Administrācija

28. maijā plkst. 14.00 PREIĻU PILSĒTAS KAPOS notiks

mirušo atceres diena.

Ilgus gadus dzīvē rīti Sauca darba dienu sākt. Bet nu zemes klēpī klusā Nogurušās rokas stāj.

(V. Rūja)

Izsakām dziļu līdzjūtību Arvīda LEISKINA tuviniekiem, viņu smiltājā izvadot.

Preiļu SCO Līvānu iecirkņa kolektīvs

LEŅINA

MUSU ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

KAROVS

● REDAKCIJAS TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, sporta, skolu un jaunatnes dzīves nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, foto korespondents — 22203, korektori, grāmatvedība, uzzīņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpili, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Zvaigzne» (Rīgā, M. Gorkija ielā 105). Viena nos. Iespiedloksne, Ofsetiespiedums.

«Leņina Karogs» («Ленинский вестник»). Газета Преишского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латвийском языке.

Metiens 14 690 eksemplāri (latviešu valodā — 10 330 eks., krievu valodā — 4 360 eks.).

Indekss 68169.

Pas. 712.